

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Nu har semestrarna under sommaren kört igång. Vissa av er njuter säkert just nu av er efterlängta semester, medan ni andra har något gott att se fram emot oaktat när ledigheten infaller. Vi i styrelsen vill ändå önska er allesammans en god och en välbehövlig återhämtning. Och det där med semestrar och återhämtning kan te sig som en självklarhet i dagens samhälle men så är det dock inte.

Under mer än hundra år har fackföreningsrörelsen kämpat för att säkerställa att alla - inte bara dess medlemmar - ska ha en rimlig balans mellan arbete och fritid. Med hyfsat goda resultat. Vi jobbar inte längre 20 timmar på ett dygn. Ingen ifrågasätter detta idag, men så har det inte alltid varit. Ingen ifrågasätter heller att du vill åtnjuta din numera lagstadgade semester. Så var det heller inte förut. Man hade inte ens någon semester. Punkt. Och på senare tid har vi flyttat fram våra positioner när man pratar om vår arbetstid för att säkerställa en rimligare balans med fritiden. För lite mer än tio år sedan hade vi 14-timmars arbetsperioder, vilket är betydligt längre än dagens 12 timmar. Våra nattvilar kunde som minst omfatta 7 timmar i jämförelse med dagens 8 timmar (eller 11 timmar som ju är regeln). Trots detta är balansen mellan arbetstiden och fritiden fortfarande idag, drygt hundra år senare, en högaktuell fråga.

”en kamp om hur flexibel vår fritid kan bli”

Det pågår nämligen fortfarande en maktkamp om vår fritid, vilket vi som tågpersonal i allra högsta grad upplever dagligen. En dragkamp mellan arbetsgivare (arbetsköparen) och arbetstagare (arbetssäljaren). Det som nu står i fokus är mer en kamp om hur flexibel vår fritid kan bli och hur underkastad den är produktionens behov. Och vi möter ett stort motstånd. Fackföreningsrörelsen har all anledning att vara självkritiska till hur vi långsiktigt har hanterat frågan. Vi behöver verkligen bli tuffare när vi blickar tillbaka i tiden för att identifiera viktiga milstolpar inför dagens vilja att införa framtidens nya planeringsverktyg, IVU/Rapid.

Året var 2015. Som en blixtnöje från en klar himmel mailar arbetsgivaren ut en arbetsmiljöenkät som utgår från våra arbetstider. Denna digitala enkät är vid sidan

av arbetsköparen undertecknad av de tre, vid tidpunkten ifråga, centralfackliga ordförandena på firman. Ingen lokalfacklig representant har i förväg fått någon information om enkäten. Vi var många som ställde oss frågande till enkäten som brast i sin utformning. Frågorna var ytterst fyrkantiga och undrade efter hur många timmar och minuter vi ansåg att rast skulle äga rum utan att ta förutsättningar och resurser i beaktande, som t.ex. arbetsbelastning, bemanning, stress, antal uppehåll och mycket därtill. Vi var många som framförde att enkäten inte kunde besvaras utifrån detta. En allvarigare kritik framfördes också kring frågan om den s.k. "19/05-regeln" (i kollektivavtalet), d.v.s. att man inför fridag inte bör sluta senare än kl. 19:00 och inte heller börja tidigare än kl. 05:00 därefter. De på förhand bestämda svarsalternativen vi hade att välja mellan tvingade oss att välja antingen kl. 19:00 ELLER kl. 05:00, inte bägge klockslagen tillsammans (såsom regeln faktiskt ser ut). Vi undrade hur enkäten hade fått den fackliga välsignelsen den hade fått, men nog var det ställt utom rimligt tvivel att både fack och chefer satt i samma båt. En båt som man var tvungen att ro iland. Själv bekymrades jag över hur lätt man ser på våra villkor i kollektivavtalet och hur lätt det därigenom kan rinna oss ur händerna om vi inte med största tydlighet värnar det. Kvittensen på enkätens bristfällighet kom när firman tillsatte en numera facklig förtroendevald, vars uppgift var att förtydliga de inkomna svaren genom att snällt få lov att specialintervjua vissa av de medarbetare som hade besvarat enkäten. Våra farhågor om enkätens bristfällighet och framförallt otydlighet besannades. Det var inte utan att man fick intrycket av att det var det viktiga att ge sken av att man brydde sig.

I höstas befann jag mig på en facklig konferens med Seko på SJ där samma "19/05-regel" diskuterades i grupparbete. Till min förvåning efterlyste man där ett fackligt tillvägagångssätt som respons på att regeln inte längre efterlevs. Att den redan är död och begraven. Jag vidhöll med envishet att

rätt strategi snarare borde vara att se till att regeln återfår sin verkan och inte som nu - att den tillåts helt sakna betydelse. Oaktat hur och framförallt när regeln tillkom i kollektivavtalet så gav den icke desto mindre uttryck för ett riktmärke. En tydlig ambition såväl som deklaration om att säkra personalens fritid runtomkring en fridag. Ett typiskt motargument som arbetsköparna ofta tar till för att dödförklara regeln är att trafikdygnet är längre idag (d.v.s. med ökade inslag av både tidigare och senare tåg) än när regeln skrevs.

För någon månad sedan befann jag mig på en arbetsplatsträff där framtidens planeringsverktyg, IVU/Rapid, kom upp. Framtidens planering har en mycket tydlig ambition om att våra fridagar helt eller devisa ska vara flexibla och upp till arbetsgivaren att slutligt bestämma över ifråga om omplacering när behov föreligger (till skillnad från idag där du som anställd slutligt bestämmer). För att vi anställda ska välja de mer flexibla fridagsgrupperna till arbetsköparens favör erbjuds vi möjligheten att kunna lägga in önskemål kring vår tjänstgöring, dock utan att få några som helst garantier på att önskemålen blir uppfyllda. Är önskemål något nytt? Nej, det är sånt vi kan göra idag. Alltså vackra ord, men ihåliga bud. Tillbaka till "19/05-regeln" som hittills omfattar bara en enda frihelg på en av de fyra gruppalternativen i Framtidens planering. Om Seko överhuvudtaget ska ta detta arbete seriöst så ska precis varenda fridag omfattas av denna ledighet som utgångspunkt till ytterligare förbättringar. Vi arbetssäljare ska inte stå för notan med mindre fritid bara för att arbetsköparen tillmötesgår en ökad efterfrågan av firmans tjänster med längre trafikdygn som följd. Ännu mindre i en tid då firmans ekonomi aldrig har varit så bra som nu. ■

Elias Cataño
Ordförande
Seko Sektion Åkande

Aktuella medlemsuppgifter

Du som medlem kan, med hjälp av bank-id, logga in på "Mina Sidor" på Sekos hemsida www.seko.se

Är du studie-, föräldra- eller tjänstledig kan du också med fördel kontakta Seko Direkt på telefonnummer 0770-457900 och anmäla in förändringar av dina löneuppgifter.

Efterlysning: Rapporter från vändturer på Mora!

! Vi påminner om tidigare efterlysning av rapporter från er som har tjänstgjort på vändturerna på Mora.

Vi har tidigare tillskrivit arbetsgivaren om problematiken kring de snäva rasterna på dessa vändturer i kombination till avsaknad av ordentliga rastlokaler. Vi behöver därför ytterligare underlag för vidare hantering.

Maila gärna rapportkopior till oss på medlem.akande@klubbsjtrafik.se

Felaktig luftkonditionering / WC ombord?

Tjänstgör du på tåg som har felaktig AC/ventilation så kan du ringa in till SJ Trafikledning och önska att de drabbade kunderna direktkompenseras för det inträffade. Vi kan även tipsa om de skrivelser som återfinns i "SJF 657.1" om minimikrav på antal fungerande WC och antal vagnar med luftkonditionering. Den finns i TrAppen under fliken "Dokument".

Mölkky-mingel i Rålis 18 juli

Den 18 juli välkomnar vi alla - medlemmar såväl som icke-medlemmar - till Mölkky-mingel i Rålis.

Ta med det du ska äta eller dricka så spelar vi Mölkky (finsk variant av kubbspel) tillsammans.

Du kan även köpa mat i en av de flera food trucks som finns på plats. Drop-in från kl. 16:30 vid gamla Boule Bar. Se hemsidan klubbsjtrafik.se för senaste och ytterligare info. Välkomna!

Medlemsdag på Gröna Lund 14 eller 22 augusti med 5-kamp!

Medlemmar välkomnas till vår traditionella 5-kamp på Gröna Lund den 14:e eller den 22:a augusti.

Vi träffas från kl. 16:00 på O'Learys utanför Gröna Lunds entré för uppladdning. Allt är gratis då du bjuds helt gratis på ett 5-kampshäfte med fem stycken spel-kuponger, 2 stycken karusellåk och en måltids-kupong värd 60 kr samt entrébiljett för ett totalvärde av 435 kronor. Kom dit och ta med ett glatt humör så ses vi för en trevlig upplevelse tillsammans!

Höstens lokala utbildningar...

I höst kommer våra lokala utbildningar att starta igen. I september och november äger Introduktionsutbildningen rum, medan Spåra SJ-utbildningen på två dagar äger rum i oktober och december. Se hemsidan klubbsjtrafik.se inom kort för senaste och ytterligare info. Välkomna!